

Protocollen

ARNON GRUNBERG

'Als je mensen de hele tijd dwingt tot gehoorzaamheid, dan zorg je ervoor dat ze niet meer moreel kunnen denken', aldus hoogleraar Andries Baart, woensdag in de Volkskrant in een aangrijpend artikel van Maud Effting over huisartsen.

Baart deed met zorgethicus Guus Timmerman onderzoek naar hoe huisartsen handelen aan het sterfbed van patiënten. Begrijpelijkerwijs wordt vaak afgeweken van de protocollen; om menselijk te kunnen handelen, moet je nu en dan de protocollen negeren, zelfs als dat betekent dat je theoretisch strafbaar bent. Een huisarts zegt: 'We moeten ons realiseren dat een protocol ook maar een protocol is.'

Uit angst voor fouten is de samenleving volgestopt met protocollen. Omdat die protocollen contraproductief kunnen zijn, zou de discussie niet beperkt moeten blijven tot huisartsen.

Elke maatschappij dwingt gehoorzaamheid af door wat we 'normen en waarden' of 'regeltjes' noemen. Nu moeten we begrijpen hoe belangrijk het is die regels soms te overtreden.